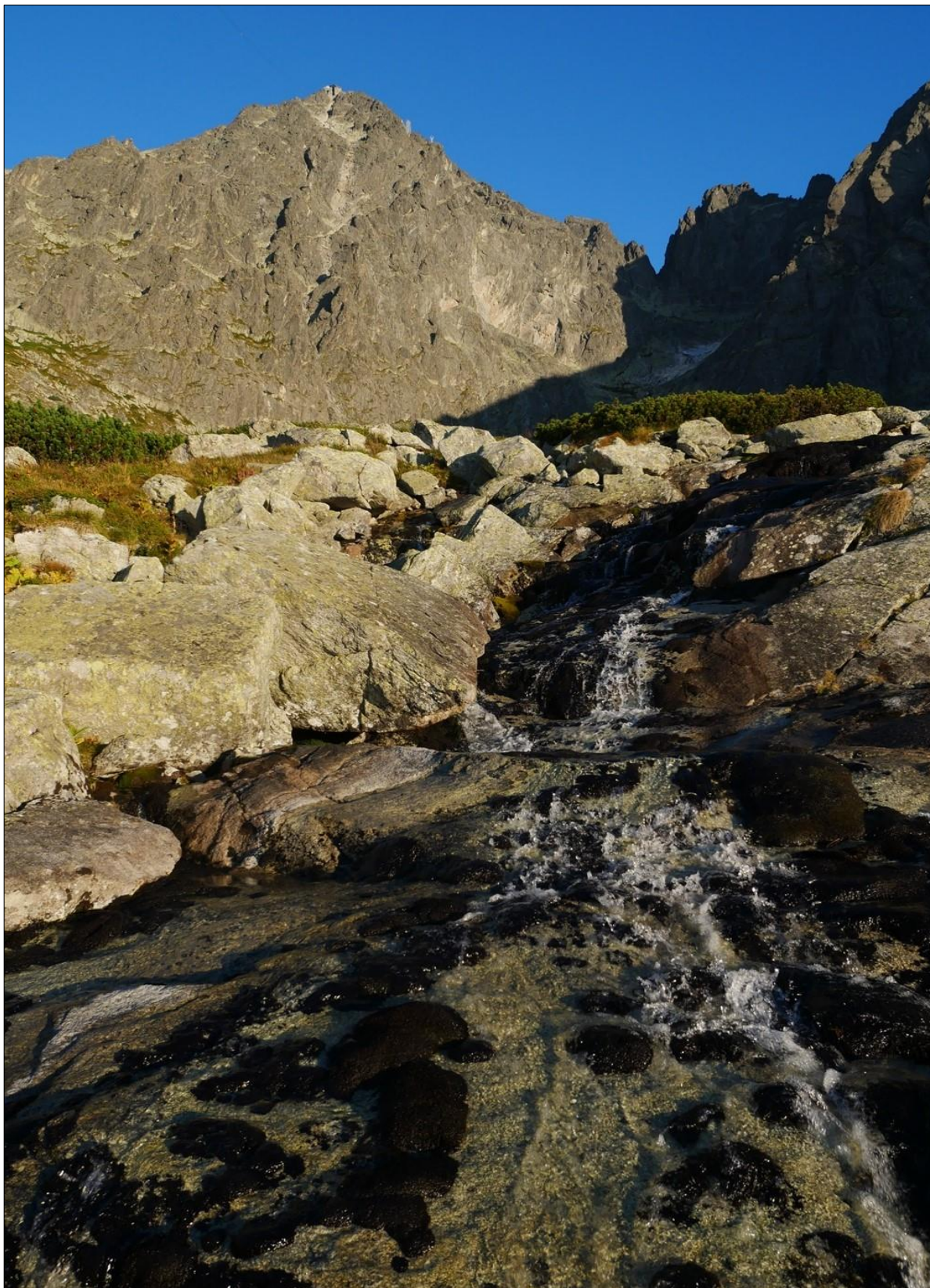

Vysoké Tatry – Kežmarský štít aneb po 29 letech „možná“ sundaný „pytel“

Z výstupu Skalnatou dolinou
Sepsáno 3. - 4. 9. 2017

Již delší dobu čekáme se sestrou Olgou na vhodnou příležitost zopakovat si nějaké to lezení v horách. Objekty zájmu jsou dány již několik let předem – Stüdlgrat na Grossglockner nebo pilíř na Kežmarský štít.

Nezadržitelně se blíží konec srpna a tedy i prázdnin a díky skvělé předpovědi počasí pro střední Evropu se rozhodujeme, že pojedeme do Tater lézt se spaním pod kamenem a na kameni. Místo je jasné vzhledem k postupující frontě ze západu směrem východním a to spíše jižní částí Evropy. Volíme tedy raději sundání „pytle“ mé milé sestry Olgy z roku 1988 z cesty Birkenmajera na Kežmarský štít než nejisté počasí v Rakousku.

Tento výstup tehdy skončil ve třetí délce, když padající kámen Olgu zasáhl a zranil tak, že musela být spuštěna k patě stěny a transportována Horskou službou do nemocnice. Ale to už je jiný příběh, o kterém napíše více vlastní aktérka.

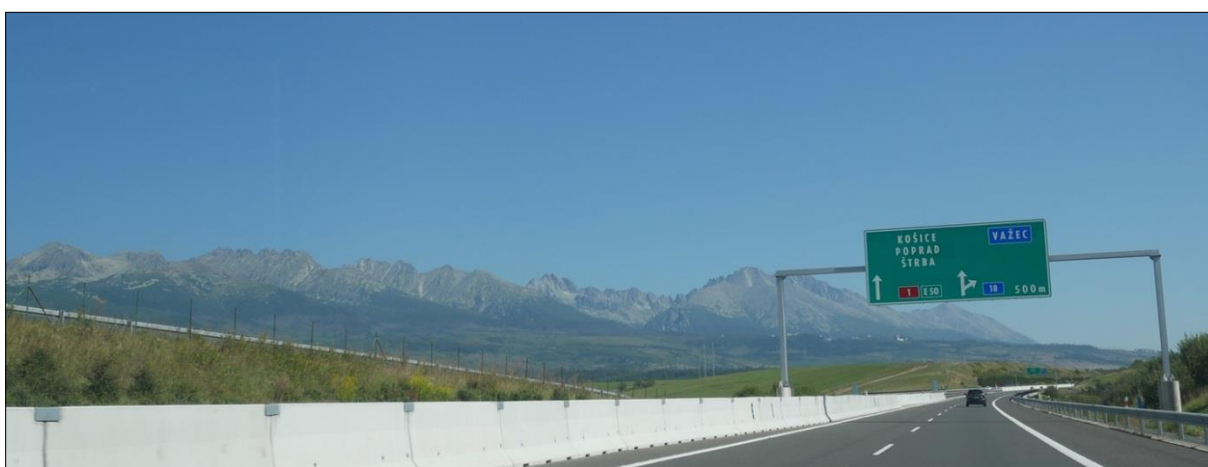

Stany Kežmarského a Lomnického štítu a Vidlový hřeben mezi nimi v plné kráse

Po příjezdu z práce domů se začínám balit a za půl hodiny není co řešit. Rozhoduji se ze zcela neracionálních důvodů pro cestu vlakem do Hranic. Odjíždím tramvají na Svinov, kde se ale dovídám o výluce, protože na dráze opět vznikla klasická situace, kdy byla přerušena jedna trolej (nějaké nedopatření při opravě, kdy zřejmě bagr tuto trolej zrušil, i když jsme se ptali průvodčího, tak ani on přesně nevěděl, co se stalo...). Chaos, který vypukl na hlavní trati v úterý odpoledne, přetrval zřejmě až do pozdních večerních hodin. Tato situace vyžaduje pečlivěji popsat průběh událostí. Ve Svinově čekám asi 20 min, než měl odjet mnou vybraný rychlík do Hranic, ale až asi 5 min po době odjezdu přijela náhradní autobusová doprava, (která byla ale jen pro zákazníky ČD, ne pro další subjekty). Z počátku to vypadalo docela dobře, v okamžiku, kdy jsem měl už být v Hranicích, jsme byli vysazeni ve Studénce před nádražím, kde bylo cca 200 lidí čekajících na odvoz směr Ostrava. Informace zavřené, zkoušíme dojít na druhé nástupiště, kde stojí nějaký vlak naším směrem. Do tohoto vlaku jsme i nasměrování zde přítomným pracovníkem ČD. Odjet jsme sice mohli kdykoli, ale situace nabírá další obrátky. Během pěti minut jsme z vlaku vykázáni s tím, že máme jít na první nástupiště, kde je nejprve na informační ceduli uvedeno 120 minut zpoždění, ale po chvíli se číslo upravuje na 150 min. Po asi půlhodinovém čekání se ozývá hlas z amplionu, že se ČD omlouvají s tím, že si máme přestoupit do jiného vlaku (tedy do toho na druhém nástupišti, ze kterého jsme byli před cca 3/4 hod vykázáni). Nevím, proč je kvůli zpoždění mezi cestujícími tolik vzruchu a nepochopení pro komplikace v dopravě, ale ani moje uklidňovací řeč, kterou jsem zakončil tím, že si pohodlně sedíme ve vlaku a navíc nám na hlavu ani nepadají žádné bomby, nikoho ze spolucestujících viditelně neuklidnila. Za 5-10 minut se

vlak dává do pohybu a s cca 1,5 hod zpožděním dojíždím na nádraží v Hranicích, kde je na parkovišti naprosto plno, protože zde čeká spousta soukromých aut se značkami Zlínského kraje i taxi, aby odvezla cestující zákazníky ČD směr Valašské Meziříčí a Vsetín. Abych byl ale spravedlivý, tak asi i díky tomu, že jsem měl ve Svinově vystaveny dvě jízdenky (ze Svinova do Hranic na hlavní nádraží a z Hranic hl.n. na „malé“ nádraží, Hranice město) mi paní ve výdejně cestovních dokladů s klidem Angličana vydala beze slova 12 Kč za vrácenou jízdenku. Naštěstí měl pro mě kdo přijet, tak jsem nemusel šlapat skoro ¾ hodiny a navíc mě očekávala sklenička červeného a lehké občerstvení. A navíc i povlečená postel, tedy komfort, který v následujících dvou dnech asi mít nebudeme. To nám ale opravdu nevadí.

Ráno odjíždíme po sedmé, cestou bereme plnou nádrž a už jedeme směr Valašské Meziříčí, Rožnov, Bumbálka, Bytča, Žilina (kdy asi bude zprovozněna dálnice, aby se dalo po ní dojet až k Tatrám?), Ružomberok do Popradu a z něj do Tatranské Lomnice, kde chvíli hledáme náhradní odbočku k parkovišti pod lanovkou, protože na klasické odbočce pracují silničáři.

Toto panoráma asi nikdy nezevšední

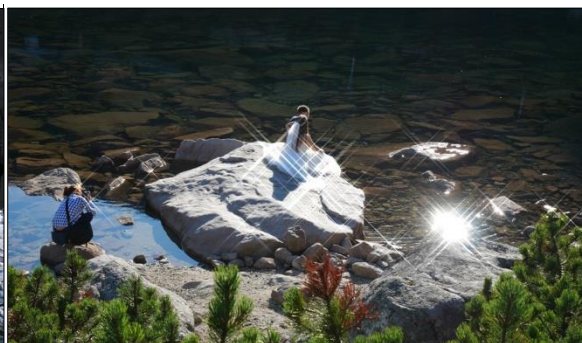
Nacházíme a jsme mile překvapeni, že se na parkovišti neplatí. Asi půlhodinu řešíme jízdenky (lanovka má větší kapacitu odvozu turistů na Skalnaté pleso než všechny 4 výdejny jízdenek). Na Skalnatém plese je turistů jako much a my přemýšlíme jak dál. Vysílám Olgu k Lacovi Kulangovi zjistit, jestli bychom u něj na Skalnaté chatě náhodou nemohli přespát, ale odpověď byla jednoznačná. Nemohli, v žádném případě. Jak bych asi dopadnul já? Na zpáteční cestě si ale Olga všimla na staré stanici kabinkové lanovky, že je zde nabízeno i ubytování. Bereme ho za 20 EUR/osobu a noc se spaním ve vlastních spacácích a vlastně se vůbec nezlobíme, že se připravujeme o trochu toho nepohodlí se spaním pod hvězdami. Vlastně bychom si v teplotně komfortním provedení zopakovali situaci z před více než před dvěma roky, kdy jsme nestačili sestoupit po přelezení Vidlového hřebene až do Lomnice a spali nepřipraveně za teplot lehce pod nulou na kamenech mezi klečí kousek nad chatou Skalnaté pleso. Vzpomínám si, že chvíli před desátou jsem si řekl, že je lepší zažít nepřipravený bivak se zdravými končetinami než nepřipravený bivak se zlomenou nohou... ☹.

Po ubytování se jdeme projít a prohlédnout si nástupy cest ve stěně Kežmarského štítu. Při vybalení věcí objevuji svou chybu, nezkontroloval jsem si své kopie průvodce a ta nejdůležitější strana s nákresem stěny a cest mi zrovna chybí (asi jsem ji omylem nevytisknul...). A to jsem měl tuto druhou kopii ještě schovanou v průvodci z doby naší předchozí návštěvy Skalnaté doliny. Stačilo se jen podívat a požadovanou stránku si vzít z průvodce, kterého jsme nechali v autě na parkovišti. Není nad pečlivou přípravu! Večer

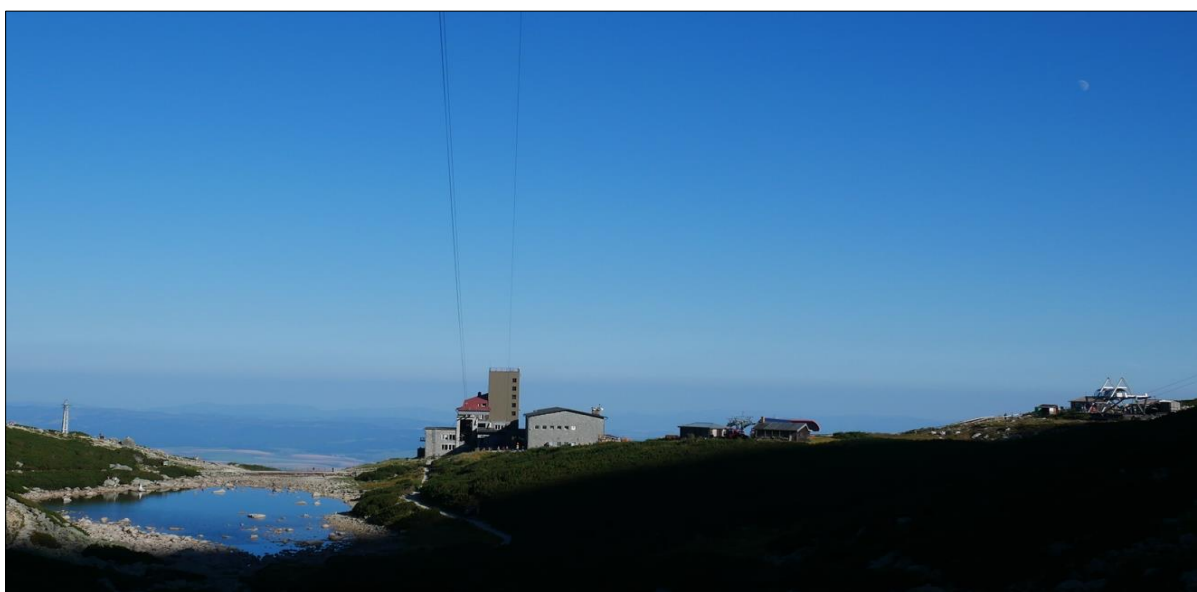
jdeme brzy zalehnout, Olga mě sice žádá o budík až na půl šestou, ale jsem neoblomný, budík zazvoní už v pět ráno.

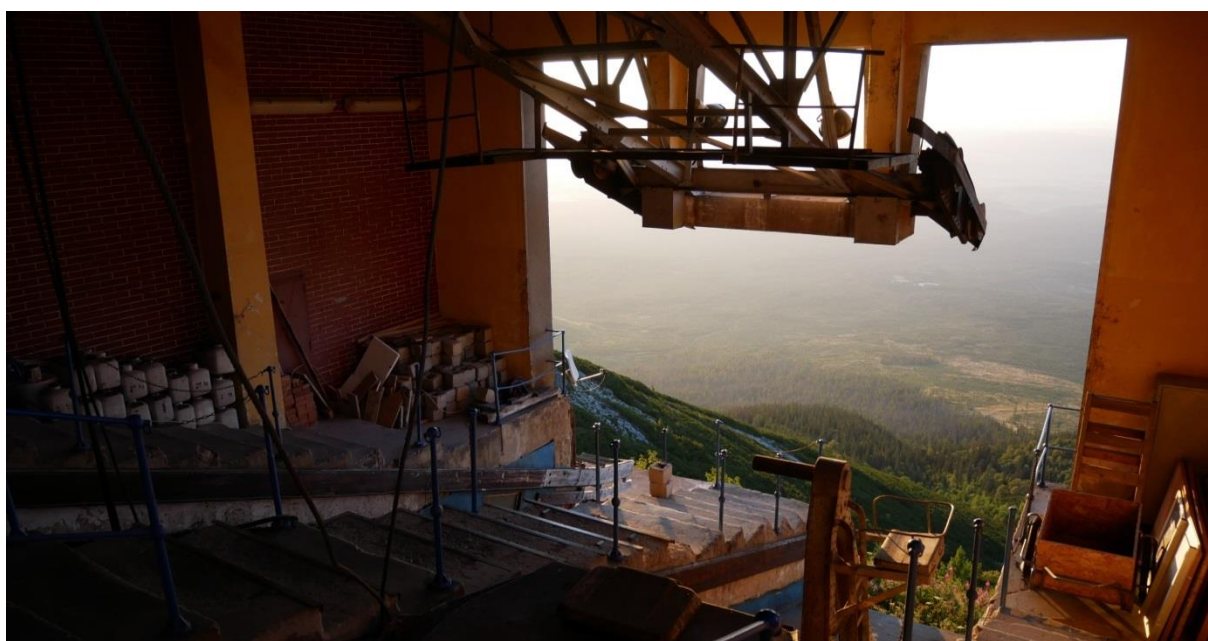
Odtávání sněhových polí pod stěnou

Focení svateb na Skalnatém plese

Skalnaté peso s měsícem

Dojezdový prostor staré kabinkové lanovky

V klidu posnídáme v místní kuchyňce, chvíli po šesté vycházíme a stoupáme dolinou až pod nástup. Zde klasické vybavení materiálu, přesmýkání lana, navěšení všech lezeckých potřeb na úvazky, obutí lezeček a v 7.40 začínáme lézt Birkenmajerovu cestu z roku 1930 obtížnosti IV. Andráši ve svém výběru píše, že lezecký čas je 3 hod, Kroutil 5-6 hod. Asi už opravdu stárneme a i když nemáme zrovna pocit, že bychom lezli nějak obzvláště pomalu, tak nám těch 16 délek (máme 40 m lano) trvalo něco málo přes 6 hodin a po krátkém odpočinku potom ještě skoro ¾ hod na vrchol Kežmarského štítu, kde jsme byli právě ve tři odpoledne.

Na nástupu

Můj stín

Je ale fakt, že cesta vedla velmi často po travnatých stupních, které ale jako prvolezec zásadně ignoruji a vybírám si, pokud je ta možnost, vždy něco k lezení. Obvykle stačí uhnout z klasického směru + - 5 metrů a lezení je skvělé v plotnách i pilířích, obtížnostně právě tak pro nás. Stejně tak lezeme, i když už ve smyčkách, na vrchol, ale v žádném případě to nebyla „jen“ turistika. I když je cesta dolů ještě celá před námi, dopřáváme si půlhodinový odpočinek nejen na jídlo a pití, ale i na diskuse s ostatními lezci (většinou Poláky) o jejich lezeckých zážitcích ze stěny.

Olga na štanďu

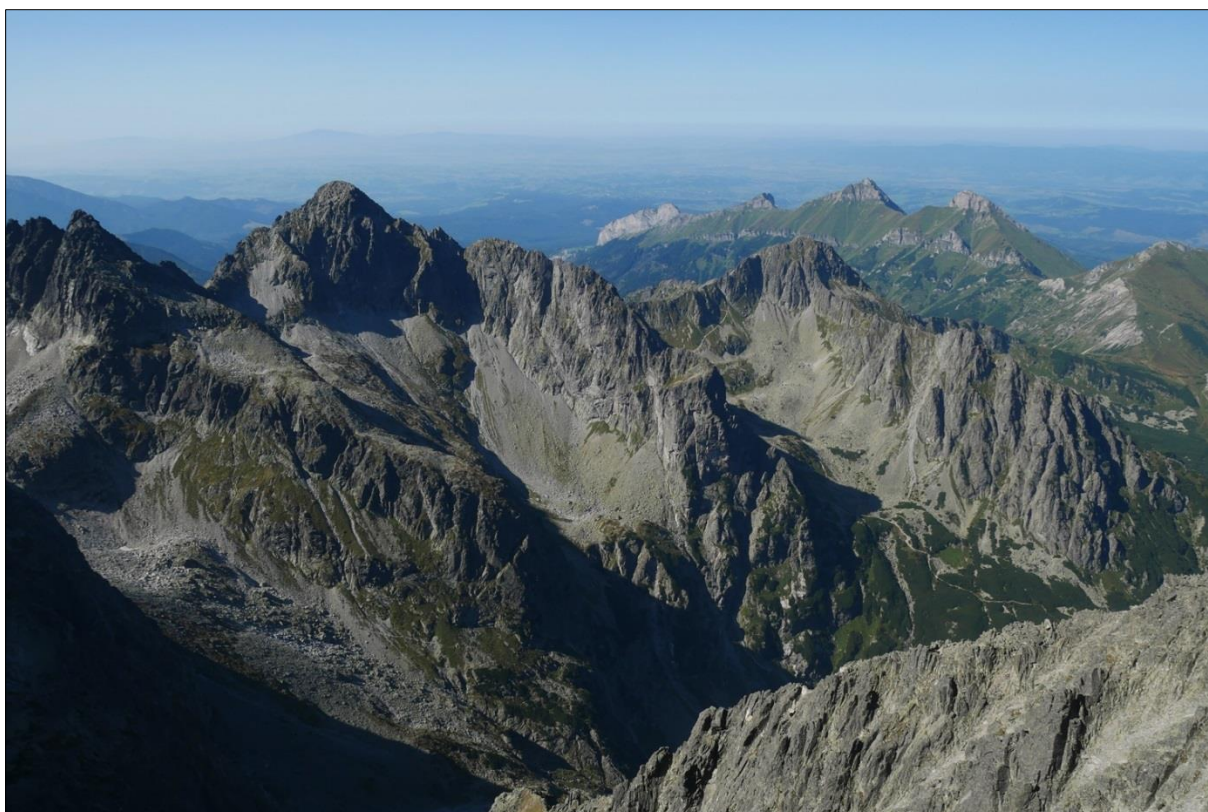
Z lezení

Při dolézání na hřeben

Na vrcholu Kežmarského štítu

Dokonalé výhledy z Kežmarského štítu

Cestou dolů stále vzpomínáme na naše zážitky z akce před dvěma lety, kdy se už v mlze hodně šerilo. Dnes ale máme jiný problém. I když neseme čelovky, nemíníme je využít někde v bivaku, ale čas nás přesto honí. Včera jsme si dali po příchodu nejprve večeři a potom jsme chtěli zajít na pivo, ale když jsme chvíli po šesté hledali na Skalnatém plese, kde si dát pivo, tak nebylo kde a k Lacovi se nám nechtělo, nakonec v den příjezdu jsme si pivo ani moc nezasloužili (stačil čaj). Batohy jsme nesli jen od auta k lanovce a od lanovky k Enciánu. Olga má lehké problémy s novými pohorkami, ve kterých už sice byla, ale ne na tak dlouhé túře.

Život ve stěně

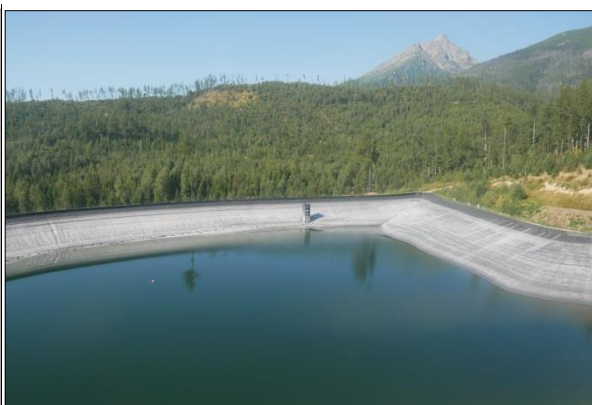
Zhmožděná ruka

Navíc se při lezení praštila do kloubu na levé ruce, která jí napuchla a značně omezila její použití už během lezení. Na sestupu opuchala dále a tak se vydávám na Skalnaté pleso v předstihu a kupuji chvíli před půl šestou své oblíbené nealkoholické pivo v plechu (Zlatý Bažant) a pro Olgu potom plechovku Heinekena. V posledním časopisu Montana č.4/2017 je krásný odstavec od naší kamarádky Olgy Novákové, kdy píše: Tak snad ještě tři doporučení,

kteřá ještě (v jejím článku) explicitně nezazněla: „kdo je připraven, není překvapen“, „horolezec rád strádá“ a „co nemáš, to nepotřebuješ“. Docela to sedí. Připravovali jsme se na ten výstup celý náš předcházející lezecký život, v našem věku (dohromady máme právě 125 let) se už pomalu ale jistě vyrovnává poměr mezi strádáním a požitky z lezení a rozhledů z vrcholů, a když nebyl nářes stěny, tak se dá lézt i na základě textového popisu a vzpomínek. Škoda, že se popisy hodí i na zcela jiné lezecké linie ☺. Když se Olga dovlekla do hospody, dala si ještě teplého nealkoholického Zlatého Bažanta a já kupuji ještě další nealkoholické. I když to není můj oblíbený Birell, nevadí... ☺. Následně jsme se odebrali na pokoj a dali se do vaření. Společnost nám dělají děvčata z dobrovolnického spolku, který mimo jiné činnosti čistí prostor Vysokých Tater (nyní konkrétně Skalnatého plesa) od odpadků, který zde zanechají turisté a další návštěvníci, kterým je zatěžko odnést si svůj odpad dolů nebo alespoň ho vložit do té spousty odpadkových košů. Někdy si říkám, že jednou tato civilizace zanikne ve svých odpadech (pokud se nezničí nějak jinak... ☹) . Dnes večer už máme na pokoji další dvě ubytované turistky. Tak si připíjíme na společný úspěch zítřejšího dne, kdy chtějí dojít na Téryho chatu. Až ten den večer se dívám pečlivěji na návštěvní řád, kde je uvedeno, že pod pokutou 20, 50 a 100 EUR a zrušení ubytovací smlouvy je zakázáno nejen kouřit a užívat omamné látky, ale je zakázáno současně i pití vlastních alkoholických nápojů. Když jsme ale viděli tu plnou lednici piv a dalších alkoholických nápojů zde ubytovaných dobrovolníků (i mladá děvčata se chtějí bavit), tak se asi tato nařzení až tak vážně neberou. Je také ale možné, že podobné návštěvní řády v pokojích dobrovolníků nebyly ☺.

Observatoř na Skalnatém plese

Vody je málo i v nejmenších velehorách světa

Když vidím, v jaké stavu je Olžina ruka, opouštím svou předchozí vizi, že se sice nabalíme na zítřejší lezení, ale rozhodnutí, jestli půjdeme ještě další den lézt, necháme na ráno, jak se bude ruka tvářit. Společně ještě tento den večer přijímáme rozhodnutí, že stav, ve kterém se nachází naše lezecká dvojice, dává jednoznačnou odpověď, co budeme zítra dělat. V klidu se vyspíme, posnídáme, zabalíme a odjedeme domů. Jak jsme se dohodli, tak jsme i udělali. Protože je stále krásně, cestou z Lomnice jsme se stavili na hodinu na Liptovské Maře, kde půlhodinka plavání z těla vyhnala všechnu únavu, ale na druhou stranu je fakt, že jsme z auta na zastávkách vylézali poměrně opatrně, tedy tak, aby nám zůstala naše záda celá a nezalomená. Odpoledne dojíždíme do Hranic, kde Olga chystá občerstvení v podobě skvělého cuketáku. Asi hodinu po našem příjezdu začalo lít, protože jsme se přiblížili k frontě, která byla na Slovensku avizována až v noci mezi pátkem a sobotou. Byl jsem i odvezen na nádraží, ale opět je něco na trati, asi to bude tím, že se jedná právě o poslední prázdninový víkend, vlaky mají opět problém, naštěstí 20 min zpoždění je v našich krajích již snesitelné.

Opět musím dát za pravdu Olze Novákové, Zdeňkovi Hrubému a dalším, že se sny mají naplňovat, protože jen snění není to pravé ořečové, a taky našemu prvnímu cvičiteli horolezectví z let sedmdesátých, Břeťovi Vařekovi, že „pytle“ (nedokončené výstupy) se mají sundávat, protože jinak má člověk stále nějaký ten stín na své duši.

Účastnice na druhém konci lana připisuje:

Tak především k tomu, jak tenhle prastarý pytel vznikl. Stalo se to 9. července 1988 (datum si budu pamatovat do smrti). Vyjeli jsme jako dvě dvojky (Ruda + já, Milan Mráz + Zdeněk Vašíček) do Tater vylézt pěkný tatranský pilíř na Kežmarský štít. Stanovali jsme v Eurocampu (dnes už zrušený), na Skalnaté pleso jsme vyjeli lanovkou, došli pod stěnu, navázali se a začali lézt. Za námi došli na nástup do téže cesty dva mladí slovenští lezci. S Rudou jsme vylezli 3 délky vzhůru, já byla přiskobovaná na štandu a Ruda pár metrů nade mnou. Slovákům jsme asi připadali pomalí a tak se rozhodli nás obejít a předlézt. Bohužel přitom shodili pořádný kámen, letěl na mě a já neměla kam uhnout. Když jsem se probrala z bezvědomí (ve kterém jsem prý křičela), byli kolem mě naši vyděšení kluci, kteří mně na základě první pomoci - 5T dávali pít, prášky proti bolesti a balili mě do všemožného oblečení. Kámen mě zasáhl do ramene, nemohla jsem pohnout pravou rukou, hodně to bolelo. Slovenští hoši ale chyběli, patrně se lekli, co provedli, a rychle vzali roha. Doufám, že je jejich zbabělost straší dodnes. Ve východní stěně Lomnického štítu ale lezli jiní dva Slováci, kteří všechno viděli. Bleskurychle slezli pod stěnu, jeden běžel na Skalnaté pleso pro HS a druhý vylezl k nám. Měl prý z podobné nehody čerstvou zkušenost, pomohl mě spustit stěnou na nástup, kam mezitím došli hoši z Horské služby s nosítky. Doktor zjistil, co mi je, píchl mi injekci proti bolesti, přivázali mě na nosítka a donesli k lanovce. Sjeli jsme do Lomnice, doktor mě předal do sanitky, která už dole čekala, a jeli jsme do nemocnice v Popradu. Ruda a kluci posbírali materiál, sjeli lanovkou dolů, sbalili v kempu stan. Pak Milan a Zdeněk se slovenskými zachránci zapadli do hospody, kde to leknutí a celou akci řádně zapíjeli. Ruda odjel za mnou do špitálu. Tam mi bylo dost ouvej, injekce už nepůsobila a personál nevládný. V ordinaci zaveleli, ať se svléknu. Sama jsem nemohla, držela jsem levou rukou tu pravou, která byla zcela bezvládná. Sestra mě tedy neochotně svlékla. Další povel byl, ať si zajdu na rentgen, do jiné budovy a v jiném patře. Aspoň přes mě přehodili tričko, abych nešla do půl pasu odhalená. Cestou jsem se musela stavět na WC, to byl další horor. Když jsem se vrátila s rentgenem, konstatovali zlomenou klíční kost a lopatku. A že si mě tam nechají. Mezitím našťestí dojel Ruda a já hospitalizaci odmítla, chtěla jsem domů do Ostravy. Píchl mi tedy ještě injekci na cestu, v Eurocampu jsme vyzvedli dva velmi veselé kamarády, rozloučili se s hodnými zachránci (taky dost veselými) a jeli. Na traumatologii v Ostravě rameno nejdřív chtěli operovat, ale pak se na mě došel podívat primář a řekl, že tělem se už živit nebudu a nechají to srůst. Mám sice rameno o 1,5 cm níž a kratší, ale v září onoho roku (po dvouměsíční nemocenské) jsem už zase byla v Tatrách a žádný další problém. Škoda, že už nevím, jak se jmenovali ti dva Slováci, co pomohli, to byli ti správní kamarádi na laně. Chlapci - dodatečně ještě jednou velké díky.

No a pak jsme s Rudou dál lezli v Tatrách, po sametové revoluci i v Alpách, jen Birkenmajerovi jsme se stále vyhýbali. V roce 2006 jsme spolu zažili ještě jeden dost velký průšvih na Allalinhornu ve Švýcarsku a účet s touhle horou jsme uzavřeli o tři roky později, když jsme na ni znovu vylezli. Roky nám přibývaly, neduhy rovněž, Ruda má pár let umělý kyčelní kloub a operované srdce, takže v Tatrách už neleze (feráty obtížnosti D v Alpách ale s přehledem dává!). Letos tedy situace konečně dozněla a Jirka místo Rudy Birkenmajera se mnou vylezl. Bráško, díky za tvou trpělivost, jsi spolehlivý prvolezec, perfektně jistíš, leze se mi s tebou naprosto "na jistotu" a ani jsi mi nevynadal za ty dva nevybrané stopery a třetí,

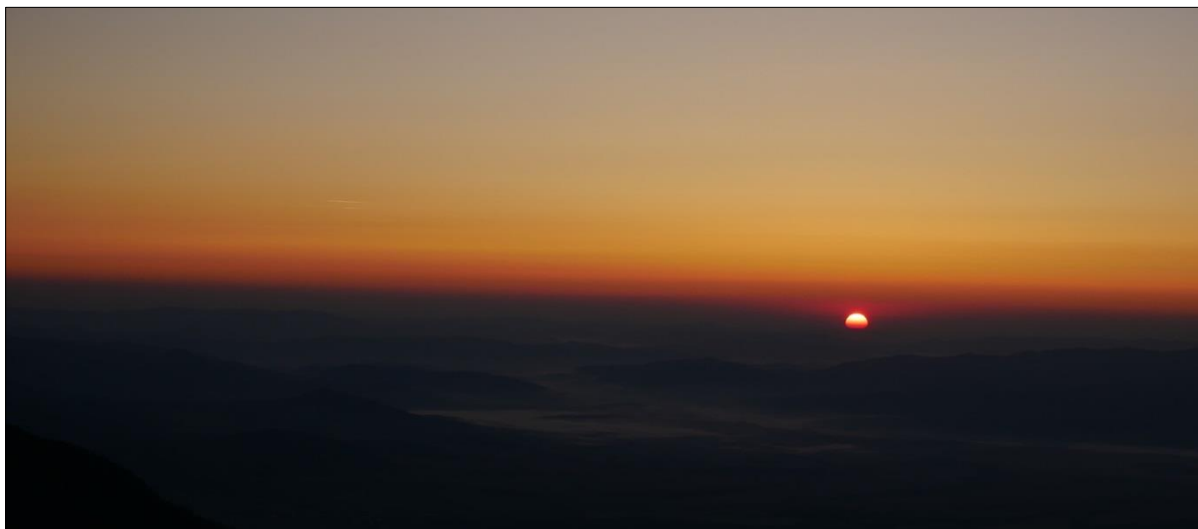
který jsem sice vytáhla, ale odlítl mi z mé gramlavé ruky někam do rokle pod převis... Snad to nebyla poslední tatranská stěna, kterou jsme spolu lezli.

Ještě jednu věc Jirka nenapsal. Když jsme v půl třetí svačili před vrcholovým hřebenem Kežmaráku, pozorovali jsme helikoptéru, která s typickým ohromným rachotem létala nad Svišťovkou a v Huncovské dolině, různě kroužila nahoru a dolů, říkali jsme si, že HS má asi cvičení. Doma po dvou dnech jsem si na netu všimla zprávy, že z Huncovského štítu se ten den zřítil český turista a že nehodu viděli a nahlásili horolezci z Kežmarského štítu. Prý byl oblečený a obutý městscky. Za hazard se prostě platí. Já jsem tenkrát v Birkenmajerovi nehazardovala, ale vybrala jsem si velkou dávku štěstí, protože kdyby mi ten kámen spadl na hlavu místo ramene, patrně by přilba nepomohla a já bych tohle nepsala. Takže bez štěstí to prostě nejde.

Na závěr ještě jedna malá poznámka. Když jsem se posléze podíval na nákres cesty Birkenmajera v níže uvedeném odkazu (který je významně lepší než ve výše uvedených, starších průvodcích), tak je mi celkem jasné, že jsme tu cestu nelezli, pohybovali jsme se vlevo od naší zamýšlené cesty. Takže si to budeme muset ještě v dohledné době zopakovat !

Ještě jeden dotaz na lezoucí čtenáře Montany. Je mezi vámi ještě nějaká starší lezoucí sourozenecká dvojka? Ozvěte se a napište do Montany svoje společné zážitky.

Jiří Hon, Olga Klvaňová

Východ slunce z Enciánu (5.45 hod)

<http://www.horydoly.cz/horolezci/birkenmajerova-cesta-na-kezmarsky-stit.html>

Nebylo to cvičení HS